СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI. Ч. 106. Джерзи Сіті, Н. Дж., вівторок, 9 травня 1933.

VOL. XLI. No. 106. Jersey City, N. J., Tuesday, May 9, 1933. THREE CENTS.

ЛИТОВСЬКІ ЛЕТУНИ ГОТОВІ ДО ЛЕТУ ЧЕРЕЗ ОКЕАН

БРУКЛИН (Ню Йорк).—Тисячі американських Литовців ждали в неділю ціле пополудне аж до пізної ночі на пібуття литовських летунів, капітана Стефана Даріюса і Стенлея Ґіренаса, котрі мали прилетіти з Шікаґа й злетіти на „Флойд Бенет Філд".

Між присутними, котрі ждали, була й українська делеґація.

Летуни спізнилися, бо на заході шаліла цілу неділю шалена буря. Надлетіли вони допєрва біля 10 години вечером, а злетіли на землю на летничім полю в Ньюарку. Звідтам удалися до Бруклина, де в литовській галі, в Кліфтон Гол, влаштовано в їх честь концерт і святочну вечеру.

Обидва летуни вибираються дня 20 травня в дорогу до Европи. Хочуть перелетіти Антлянтійський океан і долетіти до Ковна, столиці Литви. А вибрали день 20 травня тому, що на той день припадає річниця Линдбергового перелету океану.

Між тими, що витали летунів, був литовський посол Броніюс Балусів і литовський ґенеральний консуль Ню Йорку, полковник Павло Задікіс, та представники американської преси. З українського боку були представники У. Н. Союза і „Свободи".

Отсей лет сфінансували литовські народні організації в Америці.

ТУРБУВАЛИСЯ ЛИНДБЕРГОМ.

КЕНЗАС СІТІ. — В місті панував неспокій, бо не було чутки цілу ніч за Чарлза Линдберга, котрий полетів з жінкою в напрямі міста Сейнт Луіс. Пізніше виявилося, що Линдберґ натрапив підчас подорожі на бурю й уважав за відповідне подорожі не продовжувати, бо дуже било піском у літак. Линдберги злетіли на землю і переночували на пустарі. Одначе це не було получене з ніякою невигодою, бо літак великий і в нім можна вигідно спати. А провізнтів забрали Линдберги з собою так багато, що їх могло вистарчити на два місяці.

ФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ СТВЕРДЖУЄ ПОЛІПШЕННЯ.

ВАШИНҐТОН. — Місячний економічний звіт, Американської Федерації Праці виказує статистично, що в квітні бизнес поправився і тисячі безробітних знайшли працю. Поправу видно головно в залізнім і автомобілевім промисли. В звіті стверджено, що інфляція збільшила рух у промисли та здержала спад цін на товари. Але разом з тим той звіт звертає увагу на небезпеки, получені з інфляцією.

СОЦІЯЛІСТИ ОБЄДНУЮТЬСЯ З КОМУНІСТАМИ.

ВАШИНҐТОН. — Коло 3,000 делеґатів зібралися на дводневні наради „континентального конґресу", щоби скритикувати капіталістичну систему та довести до обєднання соціялістів з комуністами „щодо деяких спільних точок", які відносяться головно до економічної відбудови. Соціялістичний провідник Нормен Томас заповів спеціяльні збори, на яких представники соціялістів і комуністів зможуть обговорити способи кооперації.

КОМАРІ ДОПОМОЖУТЬ ЛІЧИТИ УМОВІ НЕДУГИ.

ВАШИНҐТОН. — Найновіші лікарські досліди виказують, що можна защіпити малярію комарям, а потім їх зоперувати, добути заражені желези і з них зробити сироватку, якою можна успішно лічити умову недугу, відому під назвою „парезіс".

ДАЛЬША ПРОҐРАМА РУЗВЕЛТА.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт заявив у своїй недільній промові, переданій через радіо, що він є за розвязання економічної проблєми краю шляхом тісної співпраці уряду і фармерських, промислових та перевозових установ.

Президент підкреслив теж те, що не можна тепер зменшувати платень, а треба подбати, щоби вони були негайно підвищені.

НЕ ПОТІШИЛИСЯ ВИКУПОМ.

ҐАРВІЧПОРТ (Месечусетс). — Браття Кенет і Сирил Бок, котрі викрали були 10-літню Маргарету Мек Мет, вже сидять у тюрмі, а $50,000, які вони одержали титулом викупу звернено батькам викраденої. Кенет і Сирил Бок заявили, що допустились злочину тому, що стояли перед банкрутством і матеріяльною руїною. Тепер вони відповідатимуть перед лавою суддів присяжних.

АРТИСТИ З ҐАЛІВУД У СТРАХУ.

ҐАЛІВУД. — Артистичні зорі з Ґалівуд платять грубі суми детективам, котрі охороняють їх і їхні діти перед викраденням. Особливо набралися вони тепер нового страху, коли рознеслася вістка про схопленя маленької Маргарети Мек Мет. Нема дня, щоби такі артисти, як Дітріх, Норма Шерер чи Ґеролд Ллойд, не одержали якогось листа, в якім домагаються від них певних сум і відґрожуються їм схопленням їхніх дітей.

АТЛЯС ҐУСТАВА АДОЛЬФА.

В архівах університету в Ґайдельбергу знайшли атляс, яким послуґувався шведський король Ґустав Адольф підчас 30-літньої війни (що тревала від 1618 до 1648 р.). Цей атляс, виданий в р. 1601, знайдено в доброму стані. Лише капи Німеччини є троха знищені. Мапи атлясу виконано ручно.

7,645 БУКВ НА ПОЧТОВОМУ ЗНАЧКУ.

Французькі часописи пишуть, що один вязень, який перебуває тепер у вязниці в Марсилії, написав на почтовому значку вартости 50 сантимів — 3,000 букв. Ці букви можна відчитати лише при помочи побільшаючого скла. Цей значок подарував вязень вязничному лікареви д-рови Лекарови, який описав цей факт у своїй книжці про злочинців. По якімсь часі (як уже вийшла його книжка) д-р Лекар дістав лист від німецького вязня з Липська, в якому останній писав, що переміг Француза, бо на такомуж самому французькому значку написав 6,000 букв, себто два рази більше. Д-р Лекар передав цей лист французькому вязневи, який рішив таки здобути рекорд: взявся до праці й написав вдруге на такому самому значку — 7,645 букв.

ВЕЛИКІ ЗАПАСИ ЗБІЖА.

„Підіть в будьякий колхоз курганівського району на Казкі, всюди демобілізація настроїв і всюди нема навіть спроб зібрати насіння. А насіння є. Де шукають — там знаходять. Ось кілька примірів з останніх днів.

В колхозі ім. Молотова у Тиґоні, Войтовича, знайшла активістка Заікіна 110 кг. збіжа. В колхозі ім. Ворошилова знайшли яму у Кличева, який вдавав „голодуючого" і дістав підмогу; в ямі було 105 кг. збіжа. В колхозника Мельникова (колхоз „Комінтерн") знайшли під будкою пса закопаних 41 кг. бараболь. В самостійного господаря Раніна знайшли яму, в якій було 125 кг. кукурудзи". („Комс. Правда", 16 березня ц. р.).

Корець збіжа чи 41 кг. закопаних бараболь говорять ясно про достатки в совітках.

ЗА ОБІКРАЖУ ДРУКАРСЬКОГО Т-ВА „ОҐНІСКО".

У львівському суді закінчився процес проти касієра т-ва львівських друкарів „Оґніско", Маріяна Петрушки-Пружинського, обвинуваченого в крадіжи 18,000 зол. на шкоду згаданого т-ва. Петрушку засудили на півтора року вязниці та втрату громадянських прав. Виконання кари припинили на пять літ та крім того присудили обвинуваченого на заплату частини здефравдованих грошей у сумі 6,000 зол.

II ІНТЕРНАЦІОНАЛ ВИСТУПАЄ ПРОТИ ФАШИЗМУ.

Виконавчий комітет II Інтернаціоналу ухвалив зміст відозви в справі боротьби з фашизмом у звязку з подіями в Німеччині.

Відозва стверджує, що соціялісти не запрестануть звертати увагу цілого культурного світу на події, які відбуваються тепер у Німеччині.

„ОРДЕР ҐАНЬБИ".

За прорив, який поповнили деякі районні комітети комсомолу в боротьбі з бурянами, в СРСР нагороджують винних „ордером ґаньби" як дезертирів з фронту буряна. Такі ордери дістали секретар Ставропільського району Алексієнко, Петровського району Ворошилов, Кореновського райкому Корніев.

ХИТРИЙ СКЛЕПАР.

Недавно краєвий суд у Саксонії видав цікавий присуд. Один купець меблів помістив у часописі ось таке оголошення: „Хто має гроші — купує тепер і не жде часу, коли гроші стратять вартість". Суд засудив його на 150 марок кари за те, що він своїм оголошенням ґенітежить публику, ширючи вістку про упадок вартости грошей.

ЕЛЄКТРИЧНО ОҐРІВАНІ ЧЕРЕВИКИ.

Один інжинір у Бруншвіку винайшов електрично оґрівані черевики. Цей винахід полягає на тому: між двома підошвами є тоненька металева плита, яку оґріває мікроскопійна електрична машинка, вміщена в запятку. Всі ревматики повинні бути вдячні винахідникови за його винахід.

СКІЛЬКИ ВАЖАТЬ ПРОМІНІ СОНЦЯ.

Навіть і це обчислили. Фотографії, що їх зробили німецькі й англійські вчені підчас затьмінія сонця, вказують, що промінні зір творять оригінальний лук внаслідок притягання. Значить, що маса може притягати, мусить також мати й вагу. Якщо зоря виділює світло, то віддає частину своєї маси. Цебто з кожним промінем сонця, що паде на вулицю, чи на прохожих, сонце тратить якусь мінімальну частину своєї маси й ваги.

Почали це обчислювати вчені, беручи під увагу скількість тепла, поверхню землі й т. д. І вислід цих обчислень був надзвичайний: з кожною секундою сонце тратить чотири мільони тон на вазі, або, як обчислив англійський астроном Джін, шістьсот пятьдесять разів стільки, скільки води спливає в одній секунді з водопаду Ніягари. Перед мінутою важило сонце 250 мільонів тон більше, як тепер. Ще вчора було на 360,000 мільонів важче, а перед роком важило 130 більонів більше. В часах крейдової епохи сонце мало 6,000 трильонів тон більшу масу, як сьогодні. Але це не має ніякого впливу на вигляд сонця. Колиб наші пра-пра-прашури, що жили в печерах, могли сьогодні бачити сонце, то не добачилиб ніякої ріжниці. Мільони літ не значать для сонця нічого, але у віці землі роблять ріжницю. Англійські астрономи обчислили, що перед 4 і пів більонами літ сонце важило два рази стільки, що сьогодні.

НОВА МУЖЕСЬКА МОДА — ЗЕЛЕНІ СПОДНІ.

Лондонські кравці заповідають на літній сезон нову моду для мужчин — зелені сподні з легким пастелевим відтінком. Ті сподні будуть уживати мужчини замісць білих при всіх ґрах і спортових змаганнях. Показалося, що ті сподні є практичніші як білі й менше вражливі на плями ніж останні.

„НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ".

В СРСР нема пашні для худоби. Тому ухвалили в Москві заложити науковий інститут, який має подбати про новий рід пашні з відповідно приготованих галузок дерев. (Небіжка Австрія годувала в 1916 р. військові коні в Тиролю відповідно приготованим трачовинням; коні теж відповідно гинули. Прим. ред.). Справа скінчилася великим скандалом. Членів інституту назвали тепер „псевдо-спеціялістами", а інститут — шахрайським підприємством. Робітничо-селянська інспекція приказала комісареви рільництва негайно зліквідувати інститут, який уже пропустив чверть міліона „з ґаком". Потягнено до відповідальности кільканацять спеціялістів разом з директором Ошманським.

БРАТОВБИВСТВО.

В селі Лясоти, берестейського пов., Юзеф Лясота розпочав бійку з батьком на ґрунті поділу маєтку. На поміч старому батькови прийшов молодший син Болєслав. Тоді Юзеф кинувся на нього з револьвером і пятьма стрілами пробив Болеслава трупом. Убийника арештовано.

ЗНАЙШЛИ ТРУПА.

Дня 2. квітня знайдено припадково в лісі біля „Нового Рогівця (Збараччина) труп мужчини в літньому, ґарному американському убранні, з великою дірою в черепі. Біля трупа лежав револьвер. Тіло, що було вже в стані цілковитого розкладу, докінчувало розтягати ґайвороння. Як виявилось — був це мешканець недалекого села Лисичинець, Пастушенко. Перед кількома літами приїхав він з Америки, де розійшовся з жінкою. Повернувшись до рідного села, розтратив з любкою рештки свойого майна й опущений всіми жив здебільша серед околичних лісів, де збудував собі навіть з галуззя смерік щось у роді колиби, куди хоронився перед дощем і негодою. Жив з милостині, яку йому давали мешканці близьких хуторів. Осамітнений — огірчений життям — стрілом в уста перервав своє життя.

ДОРІЖНЯ В КОНСТАНТИНОПОЛІ.

Тепер, як пишуть англійські часописи, панує в Константинополі велика доріжня. Внаслідок тієї дорожні тримати службу у себе є великим люксусом і тому багато константинопільських родин перестали варити обіди вдома, зате купують їх у ресторанах. І в полудне на вулицях Константинополя можна стрінути спеціяльних носильників з ріжними посудинами на обіди. Тому, що одіж у Константинополі є також дорога, як і все інше, а грецькі ціни є майже втрое нижчі, то з Константинополя відбуваються безперервні прогульки Турків до Атен лише в тій цілі, щоби там купити відповідну скількість одежі. Кажуть, що для Турків є такі прогульки неплатні, навіть як вони їдуть до Атен першою клясою, поспішного поїзду.

ПРОДАВ ПЛЯНИ.

Молодий французький службовець префектури продав шпигунам пляни повітряної оборони твердині Руен. За ті гроші пив два дні в шинках.

БОЛЬШЕВИЦЬКА РОСІЯ ЦІЛКОВИТО ЗДАЄТЬСЯ НА ЛАСКУ ЯПОНІЇ

ЛІТВІНОВ ПРОПОНУЄ КУПИТИ СХІДНО-КИТАЙСЬКУ ЗАЛІЗНИЦЮ. КІНЕЦЬ РОСІЙСЬКОГО ПАНУВАННЯ НАД ТИХИМ ОКЕАНОМ.

ТОКІО (Японія). — Російський комісар закордонних справ, Літвінов, пропонує Японії купити російський уділ на Східно-Китайській залізниці. Тоді залізниця перейде цілковито в руки Японців та Китайців, які в ній мають половину уділів. Японський уряд уважає, що Росія хоче забагато грошей за залізницю й тому не виплачується її купувати, а тим більше, що залізниця тепер фактично знаходиться в руках уряду Манджурії та Японії.

Всеж у японських колах уважають, що російська пайка в залізниці варта 50 до 70 мілионів японських ен. Японці пригадують тепер, що царська Росія винна Японії 350 мілионів ен, то можливо, що залізниця пішлаб на сплату частини того боргу. При таких умовах Японія може купилаб залізницю. Перехід усіх прав на залізницю в руки Манджурії та Японії має покласти кінець російським мріям і змаганням володіти берегом Тихого океану на Далекому Сході.

Коли Росія стратить своє право на Східно-Китайську залізницю, то тоді великий порт над Тихим океаном, Владивосток, та все Приморя лишаться без належного захисту. Отже ціла ця провінція з усіми містами й селищами на березі Тихого окену має завмерти, а згодом буде страчена для Росії. Японці вважають пропозицію Літвінова дійсно реальним кроком до уникнення війни на Далекому Сході й кінцем російської експансії на березі Тихого океану.

ЯПОНЦІ ЗНОВУ ПІШЛИ НА КИТАЇ.

ПЕКІН (Японія). — Японські війська тепер ведуть наступ уже на цілому протикитайському фронті в північнім Китаю. Китайська армія не встані давати їм значного опору і японські війська досить легко захопили деякі міста.

САМОГУБСТВА В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Політика Гітлера та поступования гітлерівців супроти інакше думаючих, а особливо супроти тих, що в часі республики грали визначні ролі, приводить багатьох до самогубства. Випадки самогубства трапляються кождого дня, але зогляду на цензуру відомости про це не попадають до місцевої преси й не виходять за кордон.

Серед тих, що поповнили самогубство, вже є кілька визначніших політиків і вчених.

НЕ ЗАДОВОЛЕНІ З ПОЇЗДКИ ЕРІОТА.

ПАРИЖ (Франція). — Урочиста зустріч Еріота по його приїзді з Вашингтону скінчилася. Тепер вияснилося, що Еріо приїхав властиво з порожніми руками, бо в найголовнішій для Франції справі, репарацій та міжнародніх боргів, він не добився нічого.

Тепер не мають великих надій на те, що ця справа буде розвязана перед міжнародньою економічно-фінансовою конвенціею, чи навіть на самій конвенції. Еріо не добув навіть запевнення, що Америка знову проголосить мораторію на сплату їй боргів у бїжучім році.

АНҐЛІЯ НАДІЄТЬСЯ НА МІЖНАРОДНЮ КОНФЕРЕНЦІЮ.

ЛОНДОН (Анґлія). — Уряд має надію на те, що в програму міжнародньої економічно-фінансової конференції таки вдасться поставити справу міжнародніх боргів, хоч Вашингтон у цій справі ще не сказав свого слова. Анґлійці певні, що без вирішення цієї справи годі сподіватися поліпшення в світовому економічному життю.

Таксамо тут покладають значні надії на те, що конференція припинить митну війну між ріжними державами, а це також оживить міжнародню торговлю, що буде дуже важним реальним чинником у поліпшенню економічного життя цілого світа.

НІМЕЧЧИНА ХОЧЕ РОЗБУДОВУВАТИ ФЛЬОТУ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Німеччина подасть на міжнародній конференції по обеззброєнню домагання дозволити їй побудувати великий панцирник на 26,000 тон поємности. Це домагання Німці будуть опирати на тому, що Франція весь час розбудовує свою воєнну фльоту, а в меморандумі Анґлії про обеззброєння сказано, що Німеччина повинна мати право бути узброєною нарівні з іншими державами, щоб охороняти свої кордони.

Газета „Ді Лондон Таймс" уважає, що домагання Ґітлера про рівноправність узброєння Німеччини розібє міжнародню конференцію по обеззброєнню. Крім того провадження militарного вишколу для всієї молоді в Німеччині також не сприяє успіхови рішень у справі зменшення зброєння ріжних держав.

ҐАНДІ ПОЧАВ ҐОЛОДІВКУ.

БОМБЕЇ (Індія). — Не зважаючи на заборону лікарів і на просьби своїх приятелів, Ганді почав 21-денну протестаційну ґолодівку. Лікарі кажуть, що він фізично такий слабий, що цієї ґолодівки не витримає.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy

One year	$ 7.00
Six months	$ 3.75
Three months	$ 2.00

Foreign and Jersey City Rates:

One year	$10.00
Six months	$ 5.00
Three months	$ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.

На рік	$ 7.00
На пів року	$ 3.75
На три місяці	$ 2.00

В Джерзи Сіті і Заграниці:

На рік	$10.00
На пів року	$ 5.00
На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": Montgomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ІНФЛЯЦІЯ Й РОБІТНИЧА ЗАПЛАТА

У своїй промові, виголошеній останнього четверга перед Американською Торговельною Палатою, президент Рузвелт порушив важне для робітників питання робітничої заплати в періоді інфляції.

Звертаючися до підприємців, що слухали його промови, президент завзивав їх звернути увагу на робітничу заплату. Він вказав, що досвід минувшини показує, що скільки разів ціни на товари підносилися вгору по довшім періоді знижених цін, то заплата для робітників не наспівала за підвищенням цін, а лишалася позаду. Це накладало на робітників нелегкий тягар. Підприємці діставали неслушно велику частину приходу з промислу, тоді, як робітники мусіли обмежуватися в своїх видатках.

Цей факт, натякає президент, має велике економічне значіння для краю. Через те, що робітники становлять велику більшість населення краю, зниження їх здібности купувати річи означає для них зниження їх життєвої стопи, а для купців і промисловців рівнається обмеженню їх бізнесу. У цей спосіб підприємства, які не підносять угору робітничої заплати, коли підноситься ціна на товари, тимсамим на довшу мету нищать себе самих.

Розумуючи в цей спосіб, президент Рузвелт відкликається до всіх, щоби вони перестали обнижати робітничу заплату тепер, коли починається інфляція. Для краю є дуже важним, щоби робітнича заплата могла негайно відповідати давній житевій стопі.

Не легко ще тепер сказати, який вплив будуть мати слова президента. По всякій правдоподібности, судячи на основі досвіду в минувшині, не здержать вони багато підприємців від тої політики супроти робітників, яку вони собі намірили. Як котрий задумав собі скористати з депресії та далі обнижити заробітну плату своїм робітникам, то ледви чи здержиться він тепер, коли президент пригадав йому на інфляцію. Президент промовляє до суспільної справедливости, до людяности, до загальних інтересів, а люди рідко кермуються цими вищими мотивами; вони звичайно дивляться за своїми вузкими інтересами, часто вузко пониманими. Дарма, що своєю вузкоглядністю вони самим собі шкодять. Навіть президент не зможе переробити їх вузької натури.

Тому робітники не можуть ждати від доброї волі хліботдавців слушного поступування. Оборона інтересів робітників лежить передовсім в їх власній організації.

о. д-р Вол. Клодницький,
головний контролор У. Н. С.

ПІД РОЗВАГУ КОНВЕНЦІЇ У. Н. СОЮЗА

Будучи головним урядником на протязі минулих чотирох років, я мав змогу докладно пізнати нашу організацію і запізнатися з її основними проблемами, які виринають на денне світло. Загал Союзовців, приміром в останньому часі, дуже щиро й основно заінтересувався проблемою реформи, якої переведення в нинішніх часах посуває цілий У. Н. Союз на вищий щабель розвою. Загал членів У. Н. Союза цікавиться не лише переведенням реформи, як такої; він цікавиться також дореорганізуванням цілого адміністраційного апарату У. Н. Союза, підносячи також постуляти, як приміром сталого заняття предсідателя й касієра в головній канцелярії, оплачування з головної канцелярії секретарів відділів і т. д.

Дивлячись на членів У. Н. Союза під кутом зріння їхнього віку, ми мусимо зауважити, що У. Н. Союз пропорціонально складається з завеликого числа старих членів, та замалого числа молодих членів. Ми можемо сказати втертою фразою, що наш Союз пропорціонально має замало „молодої крови", себто замало молодіжи. Округло на 30,000 членів у нас є майже дві третини старих членів, а одна третина дітей. На мою думку, У. Н. Союз повинен би мати одну третину старих членів, а дві третини дітей, бо ясна річ, що родичів є менше як дітей.

Справа молоді в У. Н. Союзі є не менше важною від справи реформи, а це головно тому, що імміграція до Злучених Держав є замкнена й будучі члени У. Н. Союза можуть бути набирані лише з молоді, яка тут роджена.

Застановляючися над справою приєднання молоді до У. Н. Союза, нав треба би застановитися над причинами, які здержують приплив молодого елєменту до У. Н. Союза.

Українська молодіж в Америці, загалом беручи, слабо держиться своїх інституцій. Нашої молоді замало в запомогових організаціях, нашої молоді замало при церквах, нашої молоді замало в рідній школі, в культурно-просвітних організаціях та навіть у горожанських клюбах. Наша молодіж губиться в чужих організаціях, густо-часто навіть не в суто американських.

За час свого побуту в Америці я старався підглянути причини, які відштовхують від нас молодіж, і на їдному місці я хочу бодай кілька з них висвітлити.

1. Українська дитина, роджена в Америці, густо-часто уже в дома, від батька й матери, вчиться стидатися, чи цуратися, свого українського походження. Як це так? — спитає неодин. Дуже часто цікаві діти запитують родичів про старий край і родичі багато-пребагато розказують дітям, що вони в Рідному Краю дуже бідували, що ходили босі, що не їли так, як діти тут їдять, що білий хліб їли звичайно лише на Різдво й Великдень і т. п. Родичі нераз, хотячи моралізувати свої діти, зачинають свою моральну наукуось так: Гай, гай дитинко, ти нас не хочеш слухати, тобі лише забава й дурниці в голові, а миж тебе гарно одягаємо й кормимо паями та мясом, ти маєш теплу й гарну хату, а ми, будучи такими, як ти, всього того не мали. І після цього, нераз навіть у яскравих красках, зображується дітям якісь страхіття нужди в Рідному Краю. Дитина, наслухавшись цього, певно не запалюється любовю до старого краю, бо її молоде серце наповняється жахом і вона на кождім кроці старається затерати сліди свого спорідненя з тою нуждою, про яку вона наслухалася. Це не вигадку, що тут сказано, бо мені доводилося часто чути запити дітей у школі,ось такі: Скажіть нам, будь ласка, чи то правда, що у старому краю люди майже не їдять мяса, а білий хліб їдять лише на Різдво та на Великдень? Чуючи такі запити, відразу можна пізнати, що самі родичі вдома своїми оповіданнями про старий край напудили діти.

2. Другим джерелом, з якого наші діти черпають відразу до Рідного Краю, є дуже часто наші театральні штуки, в яких ми бачимо лихо схарактеризованих людей, налогових гиниць, пілзу громадську раду та хитрого Жида, який завсіди обманює і перехитрює наших людей. Наш загал не застановляється над театральними виставами в тому розумінні, що треба виводити такі штуки на сцену, які давалиб моральну науку, які показуваливб культуру нашого народу та шляхотні пориви гарно і достойно виведених типів на сцену. У нас дуже часто чується: підбирайте таке представлення, щоб добре можна було насміятись. І, очевидна річ, як на сцені появиться якесь масне і смішне представлення, то наша стара публика регочеться, а дітвора паленіє зі стиду, що вона належить як нащадок до тих, їй дуже осоружних людей.

3. У нас майже в кождій хаті є грамофон і маса плит, серед яких більша половина є ординарно наспіваних, густо-часто з порнографічними сюжетами. Дитина в домі своїх батьків чує ту грубу музику, чує ті ординарні зойки і вівки та слухає монольогів, приміром про Таньку, про сина, що оженився і почорнів, про ключ і т. п. І тепер, взявши ще під розвагу, ми не повинні дивуватися, що наші діти не липнуть до того, що є українське.

4. Ціле наше життя тут в Америці проходить нам у лікалях, які є жалюгідні. Наші школи містяться в бейсментах, де нема відповідних лавок, відповідної таблиці, де нема свіжого повітря, де пороxи, холод і т. п. Наша дитина, вийшовши з модерно уладженої американської школи, приходить до невідповідного льокалю, в якому міститься так звана Українська Школа, і зачинає аналізувати: чи це справді школа, чи місце на збитки і фони?! Річ зрозуміла, що дитина густо-часто відповідає собі, що це не школа, і ходить до тієї школи нерадо, мов на панщину. З того видно, що і рідна школа в Америці не є тим джерелом, якеб на сто процентів українізувало нашу дітвору. Тут на цьому місці можна ще багато говорити про школу, шкільні підручники, про кваліфікованість учителів, і так дальше, і дальше. Цю маленьку замітку про школу я зробив на підставі 8-літнього учительювання в кількох українських школах, і мушу підкреслити, що там, де був відповідний льокаль на школу, там дітвора ставилася з повагою до школи й там був великий успіх у науці.

Торкнувшися справи шкільного льокалю, нам треба подивитись і на льокалі забавсві, де наша старша молодіж малаб сходитись час від часу на забави. У нас своїх відповідних льокалів нема. У нас головно на забави вимайомається в якихсь закутинах старі льокалі, де звичайно грає музика з українських самоуків. Наші люди дуже радо наймають таких самоуків, бо, мовляв, вони по крайовому вміють добре грати. І галя, і та музика, і заголосні говори з підохочених уст відштовхують молодіж і вона розбривається по чужих галях, де робить знакомства з чужими людьми і в той спосіб густо-часто відчужується від українських громад.

5. В інших народів церкви зуміли придержати молодіж при своїому народі. У нас ніяка церква не є тим чинником, який зумів би держати при собі молодіж. Дошкукуючись недостач у наших церквах, можнаб підкреслити убогість наших церков, примітивність церковної піктури, внутрішнє уладження, довгість богослужень, неопрацьованість проповідей та вкінці сварки у наших церквах. У наших церковних організаціях, якогоб вони обряду не були, є безперечно забагато сварок і некультурних файтів, які відштовхують молодіж. У наших церквах нема того, що називаємо толеранція. Цього діти ніяк не годні зрозуміти, бо в американському життю діти ніде не бачать того, щоб одна організація церковна болотом обризувала другу організацію церковну. Наші діти, тут роджені, мають уже виховане у свій дуюі поняття свободи релігії й тому вони згіршуються тим, що робять батьки.

6. Подібне згіршення поширюють серед нашої молодіжи нетактовні файти чи суперництво між світськими партіями чи організаціями.

7. Семим головним гріхом, який відштовхує нашу молодіж, це поведінка самих Союзовців супроти своїх дітей. У наших відділах є вже якась скількість членів тутешнього роду і культури, одначе старші члени до них відносяться з незрозумінням, і в нас дуже часто чується, що молодики нічого у Союзовім відділі не мають до говорення, бо вони Союза не будували. Ми будували Союз, густо-часто говорять старі члени, і ми маємо право! Це ніби до певної міри слушна заввага, одначе ми повинні бути свідомі того, що ми миномось і по нас хтось мусить перебрати Союз і продовжувати його істнування.

Багато-пребагато прогріхів супроти нашої молоді можнаб вичислити, одначе брак на це часу й місця. Нам треба на підставі вище сказаного витягнути консеквенції на будуче; нам треба знайти оздоровлення і новий шлях, по якому молодь прийшлаб до нашої організації.

Український Народний Союз, головно на теперішній конвенції, повинен застановитися над недомаганнями нашого життя і повинен би подбати про такі річи:

1. При головній екзекутиві треба зорганізувати просвітну комісію, якої члени з відчитками для молоді обіжджалиб відділи.

2. Ця комісія повинна бу робити пропаганду, головно в органі, щоб театральні штуки й грамофонові плити в Америці не деморалізували молодіжи.

3. Головна екзекутива повинна набудуче старатися проводити злуку відділів, щоби дійти до змоги мати культурні льокалі, де молодіж моглаб організуватися в спортові дружини.

4. Відділи У. Н. Союза повинні наглядати, щоби молоді Союзовці ходили до школи, де вичуваливб українську мову та пізнавали українську історію й культуру.

5. Головна конвенція повинна на асигнувати якусь суму на шкільні підручники в українській та американській мові.

6. Набудуче У. Н. Союз повинен доложити всіх зусиль, щоби припинити ідкі файти, бо це деморалізує молодіж.

7. Вкінці годовна екзекутива з У. Н. Союза повинна подбати, щоби членів У. Н. Союза, тут роджених, допускати більше до відділових урядів та на делегатів на слідуючу конвенцію.

Володимир Левицький.

В РЯДАХ АРМІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНЬОЇ РЕПУБЛИКИ (У. Н. Р.)

(2)

Теперішній стан курінів — це тільки старшини, підстаршини та небагато стрільців т. зв. „старої войни" (ті, що від початку української армії в її рядах); — Галичани переважають в курінях. Яришів — це жидівське місточко в яру, передше осідок звісного в цих околицях бандита, т. зв. „большевицького командіра" Івана Чабана. Опісля перенісся був він свою „столицю" до м. Могилева, звідки видавав гострі приказы на повіт в часі червоного наїзду. Замітне яришівце, що району над Дністром не обсаджували правильні червоні частини (бо їх і так обмало було), але оставляли „в завідуванню" червоних „повстанців", — які з метою грабіжі та мордів рекрутувалися із місцевих, переважно контрабандистів знад Дністра. Чабан зі своїм „штабом" вмів добре бавитися, влаштовував концерти та гучні пири в Могилеві. Тепер він десь заховався, — мабуть в Одесі. Тутешні Жиди, особливо молодь, були душею й тілом віддані на услуги Чабана. Коли він після відвороту наших військ зявився був знову в Могилеві — витали його Жиди хлібом-сіллю й цілували по руках, славлячи його своїм „защитником". Питання тільки, перед чим та перед ким мав він їх хороняти, коли поведення відступаючих м. р. українських частин було без найменшого закиду. — В сусідньому селі Слобідці Яришівський садять господарі багацько тютюну, якого доволі закупило тепер наше постачання. В цьому селі стоїть 14. курінь. Яришів і Слобідка — прихильні Чабанові, тому, що тут має він велику родину, яку в часі своєї „влади" винагороджував награбленим майном. Командіром 5. бригади є старий козарлюга, полковник Ол. Бурковський, правдивий тип козацького полковника. Начальником штабу є полковник генерального штабу, Силін, який дуже зле говорить по нашому. Начальником інспекторського відділу є сотник Дуткевич, дуже гарна та інтелігентна людина. Командіром нашого 15. куріня є Київлянин, підполковник С. Єфремів. Це особливо інтелігентний головік та прихильний до Галичан, знаючи їхнє сучасне положення.

12. 5. Сьогодня вислає мене команда бригади до Могилева з кількома козаками (так тепер звуться стрільці) по зброю, яка прийшла зі Львова. Походить вона від денікінців, яких розбройли Поляки весною ц. р., коли перші пробилися через большевицькі застави знід Одеси до Камянця Подільського. Тому, що мало підвід, іду наніч до поблизьких сіл Серебрій та Немій, де знайшов потрібні підводи.

13. 5. Повертаюсь до Могилева, де одержав 410 рушниць (т. є. крісів), 60,000 набоїв, 3 кулемети (т. є. скорострільи) й інше майно. На вечір прибув я до Яришева.

14. 5. Сотник Дуткевич назначив мене головою комісії для розділу зброї поміж курені. До вечера вдалося закінчити цю працю та віддати акти поділу бригаді й куріням.

15. 5. Щоденно прибуває до куріня доволі нових старшин, яких зачислюють в запас старшин куріня. Чекаємо на новомобілізованих, що мають перебарком прийти до куріня. Сьогодня командір куріня скликав збрання куріних старшин, на якому обіцяв, що курінь швидко розгорнеться й зачне заняття, одержавши мобілізованих. При кінці звернувся полковник (так звуть підполк. Єфремова) до старшин Придніпрянців зі зазивом та гострим упімненням, щоби не робили ріжниці між собою й Галичанами, не дорікали їм ні в чому та не викazували тих, які скриваються в курені під прибраним іменем. Стоїть це у звязку з тим, що Поляки намагаються довідатись, хто криється під прибраним призвіщем та описія заждати їхньої видачі за „пропріхи" в Галичині. Замітне явище, що Галичани одержали в нашому курені відповідальні посади командірів сотень.

16. 5. Без праці нудьгують старшини, бо все це военний, непосидючий елемент, що не може тихо всидіти. Сьогодня заарештовано четаря Гавриюка (Галичанина), бувшого комісаря 11. гал. полку з часів недавнього сумного „союзу" Галичан з червоними. Сталося це на приказ із дивізії, де заждають йому надто велику ревність для червоних в часі його комісарщину. Арештовано відставлено до команди дивізії.

17. 5. Я ходив у Могилів дещо купити (14 в.) та повертався до знакомих в Юрківцях, де гарно гостили та довго балакали про страшні переживання під червоним наїздом. Головний отаман С. Петлюра був недавно в Могилеві в переїзді до міста Ямполя, де відважні наради з головнокомандуючим Армії У. Н. Р., ген.-полк. Омелянович-Павленком (старшим). По дорозі гостював гол. отаман в місточку Озаринцях, в постою 4. бригади. Тут витало його населення радісно та з великими почестями. Звідсіля виїхав він до Вичниці, куди переїхали всі міністерства тому, що польсько-українські війська пішли з боями на Київ. До куріня прибуло біля 200 мобілізованих, однак все це босе та обідерте. Так промишляють тутешні селяни, хоч дома мають подостатком військового одіння з давних російських та українських розграблених магазинів. Доносять нам з інших курінів, що деякі мобілізовані по кількох днях втікли домів, одержавши військове одіння. З дивізії та бригад висланс по них кінні стежі, які мають наказ на випадок невишукання дезертирів забрати в іхніх батьків живий господарський інвентар. Цей наказ має своє оправдання, бо батьки скривають своїх синів по ріжних сховяках та знакомих.

18. 5. Нині їздив я до села Ладового (3 в.), де відбулася спільна нарада начальників звязку цілої бригади. Предметом нарад було питання, як наладнати звязки бригади з дивізією та сусідніми військовими частинами на випадок відходу дивізії на фронт. Зложено вимогу технічного майна від штабу Армії, куди мають Поляки його доставити.

19. 5. При курені утворено за почином Галичан комісію для перевірки старшинських ступенів, бо із поведення деяких та із їхнього знання пануе переконанне, що деякі присвоїли собі ці ступені в часі минувші. сумнозвісної отаманщини. Головою комісії назначено Галичанина, сотника Турка, що не знає жартів у цих випадках. По курінях чутно нарікання на постачання курінів та бригад, де мали заняти гарні посади не дуже то надійні елементи, навіть бувші денікінці, що їх тепер випускають Поляки із таборів полонених, якщо заявлять готовість вступити до української армії.

20. 5. До Могилева приїхав бувший командант 3. галицької бригади, сотник О. Станмір, який утік зі Львова з польського полону. Прійхав він у вагоні з мундурами, куди заховали його Галичани, які вже як члени Армії У. Н. Р. везли зі Львова одержане від Поляків військове одіння. Оповідає він про сумні переживання галицьких старшин у польському полоні, бо вже по дорозі із Проскурова до Львова в табори полонених на захід „обчистили" їх польські стійки, бо навіть офіцери, від усіх цінніших приватних річей. Кромі того мусять зносити різні наруги, бо кождий більший „патріот" обкидує їх осоружними лайками, як пр. „кабане", „рабусі" і т. п. В Могилеві є тепер також бувший командант 3. гал. корпусу, ген.-пор. Кравс, який досі скривався перед червоними між херсонськими німецькими колоністами. Ген. Кравс організує переважно із Галичан т. зв. херсонську дивізію. Багацько Галичан переходить із інших частин до цеї; мовляв, лекше бути разом. Наслідки ріжного виховання синів одної й тої самої нації замітне, особливо в загумінкових поглядах деяких Галичан. (Далі буде).

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

М. Ш., Клівленд, О. Не мішайте Шевченкових свят з панахидами. Хто хоче правити панахиду, то добре, а не хоче, то не треба. Важне те, щоби йти слідами Шевченка і працювати для української справи. Не можна нікого змушувати правити панахиди, ні до того, щоби ходити на відправу панахид. З того, що хтось не править панахиди за Шевченка, чи не йде на відправу панахид, годі заключати, що він є ворогом Шевченка і його ідей. Ворогом Шевченка є той, що для України нічого не робить і не жертвує. Збірку Молодечої Громади при українській церкві, церкві вислано прямо до Р. Ш., а ми, як ще вже неразподавано до відома, оголошуємо в газеті ті збірки, вислані до центральних організацій, які перехоляють через Обединання і є під загальною контролею.

В. М., Бейон, Н. Дж. Допис не приносить нічого нового, бо про ті відчити і їх зміст вже було в „Свободі" кілька згадок.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

„РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Вільні Козаки, від. 316, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в четвер, 11 травня, точно в годині 8-ій ввечір. Проситься членів приходити що місяця на збори і на означений час, щоб збори не тягнулись до півночі. Довгуючі члени зволять вирівнати свою залеглість, бо хто не вирівнає довгу і не повідомить на зборах, що не годен заплатити, буде суспендований. Щоб потім не нарікали члени на секретаря, як то звичайно буває. Бо що уряд скаже, так секретар мусить робити. — В.— Гуряньский, секр.

КОНВЕНЦІЙНІ ПРОЄКТИ

67.

Проєкт Бр. св. Василія Вел., відділ 87 У. Н. Союза в Ланкестер, Н. Й.

На звичайнім мітингу ухвалено слідуючі точки:

1. Конвенція має відбуватися що чотири роки.

2. Зменшити платню всім працюючим урядникам в організації і зменшити помічні сили, а председатель, котрий буде вибраний на конвенції, щоби все був в канцелярії У. Н. Союза, а конвенція, щоби йому назначила місячну платню, а він мав би ліпшу нагоду контролювати все діловодство У. Н. Союза та ліпша булаві користь для нашої організації.

3. Параграф 16. змінити: з 25 членів до 50, так, щоби збільшити відділи.

4. Параграф 184, слово, котре є писане в статуті „Славянія", щоби це слово змінити, а писати просто „Українці", бо в теперішнім часі знаходяться різні Славяни, котрі є противні українському народови.

5. Старі члени, котрі не підписали лінію, а тепер після нової системи припадають на таких членів високі місячні вкладки, тай такі члени остаються дуже покривджені, а ліше булоб, щоби таким членам це опустити, а звернути їх від дня, коли вони вступили до У. Н. Союза, так, як ті члени, що підписали лінію.

6. Нові поліси, які вийшли „екстенд іншуренц", котрий член бере продовження, щоби такому членови дати менше продовження і якийсь дівіденд, і щоби він був старим членом як і був, щоби не мусів вступати наново як новий член.

7. Щоби за невилічимих членів платити полісн з фонду убогих.

8. Щоби в кождім відділі У. Н. Союза був лікар для приймання нових членів, такому лікареви, щоби платила головна екзекутива.

9. Параграф 47, точка 7., змнити, місце конвенції має назначувати екзекутива, а час конвенції має назначувати конвенція.

10. Треба зробити якусь полекшу для дітей, котрі стоять в молодечім Союзі і платять по 25 центів місячно, а коли переходять за старого члена, щоби дістали якийсь зворот, а коли потрібно, то щоби змінити посмертний фонд.

11. Справу Сиротинця треба перевести в життя. Тепер на це саме пора, бо після теперішнього часу не тільки можна таним коштом набути фарму, але також побудувати відповідне приміщення. А коли на це ще нема фондів, то У. Н. Союз може дати моргедж на цю ціль, бо коли Союз дає моргеджі іншим, то може дати і на наш Сиротинець.

12. Всі українські організації повинні злучитись в одну велику організацію. Наш відділ дає цю справу під розвагу шановним делегатам 18. конвенції.

13. Щоби ніякий урядник не був вибраний більше як на дві каденції.

14. Екзекутива повинна давати поклик в органі час від часу, щоби притягнути більше членів та давати якийсь опуст на означений час, щоби Союз зростав, а не упадав.

15. Щоби головна екзекутива оплачувала відділових секретарів.

За Відділовий Уряд:

Никола Трояновський
председатель і делегат;
Іван Окаль, касієр;
Константин Купер, секр.
рекорд.

68.

Відділ 163 У. Н. Союза ухвалив слідуючий проєкт:

1. Вповні піддержуємо відбуття конвенцій на будуче що чотири роки з оплатою делегатів, так як дотепер, з каси Союза.

2. Для дітей повзяти модерніші табелькн, коли бажаємо придержати молодь при Союзі на будуче.

3. Знизити платню головним урядникам на 25%, вибрати на половину нових урядників.

4. Обмежити редакційний персонал до двох редакторів.

5. Напрям „Свободи" приноровити до життя української робітничої еміграції, щоб то орган Союза має писати більше про життя робітничого характеру.

6. Колиб місцеві секретарі мали бути оплачувані з головної каси, то лишень тоді, коли це булоб оплачуване з теперішнього фонду адміністраційного, не накладаючи більших обтяжень на членів.

7. Попри новий рід обезпечення, хай остається надальше і стара форма для тих членів, що не бажають переходу на новий рід.

8. Каденцію головного уряду обмежити найбільше до двох каденцій, значить, що ніякий головний урядник не може урядувати довше як вісім років.

9. Вислати делегацію на Радянську Україну. Союз може зробити це сам, або у порозумінню з іншими організаціями, з тим застереженим, що така делегація повинна складатися в більшости із членів рядовиків, а не з самих докторів.

10. Вирішити остаточно справу Сиротинця, і почати якусь акцію.

За відділ 163 У. Н. Союза, Филадельфія, Па:

І. Балуш, заст. предс.;
Т. Сосновий, касієр;
С. Гвіздь, секр. і делегат.

69.

Братерство Непорочного Зачатія Пресвятої Богородиці, від. 145 У. Н. Союза в Алтуна, Па., ухвалило такий проєкт на мітингу дня 9-го квітня 1933 р.:

1. Щоби „Свобода" була побільшена на 6 сторін і танше коштувала, бо матеріял теп тапший.

2. Два редактори не потрібно для такої маленької газети, бо один не має що робити. Як бачимо, нема ніякої оощадности, а на членів У. Н Союза є тягарем.

3. Увільнити членів від газети, що не вміють читати, бо кривда для члена, який платить за товар, з котрого не користає.

4. Увільнити головних секретарів У. Н. Союза від справоздання майна У. Н. Союза на головній конвенції У. Н. С., бо таке справоздання коштує багато гроша, а його можна огологосити в „Свободі". На те є Головна Контроля, щоб контролювати кілька тижнів перед конвенцією. В останніх днях знаходяться важні справи, а брак часу полишається головній екзекутиві, а головна екзекутива скінчить як може, бо в справоздання головних секретарів не можуть панове делегати віднаїти помилки, лише Головна Контроля.

5. Параграф 232 знести, бо він не корисний для батька Союза, а шкідливий для дітей-членів. Змушувати членів до життя не надається, коли до його хати заглядає чорна доля. Культурна організація не повинна мати таких ухвал, бо це є велика помилка.

6. Знести фонд резервовий, бо коли член вступає до У. Н. Союза, то він зобовязаний оплачувати своє посмертне лиш одним фондом, а не двома. Фонд резервовий заліча̀ється до фонду посмертного. Вразі браку фонду посмертного беруть 25 процент з фонду резервового; а коли бракне фонду посмертного, ніколи, а знижения велика поміч для членів У. Н. Союза.

7. Платня відділових секретарів щоби була ухвалена на конвенції та з головної каси. Оплату пересилки грошей до У. Н. Союза також давати з головної каси.

8. Коли головний уряднпк вибраний на конвенції, то щоб не був віддалений з уряду, хіба лишень коли шкодить організації, бо має права вносити внески корисні й некорисні, а більшість рішає.

9. Головний уряд змінити на половину. В разі браку уряднпка, щоби був назначений конвенційний заступник.

10. Видавати календар для членів, котрі бажають через відділових секретарів. Скорше за 2 місяці перед друком не змушувати за календар.

11. Щоби наша молодіж організувалась, то потрібно заохочення, а то можливо в спосіб такий, щоби ухвалити прогулку до старого краю для членів У. Н. С. у віці від 18-го до 20-го року життя, лише для тих, що зорганізують не меньше як 25 членів до У. Н. Союза на нові роди. Кошт на таку подорож ухвалити з фонду народного, а заразом дамо можливість молодіжи розпізнатись з молодіжю наших братів у старім краю.

12. Параграф 384 замінити, щоб маєток відділу лише був забезпечений як дотепершнього часу. Отже, панове делегати, візьміть під розвагу й одобріть його.

13. Параграф 116 щоби був виконаний, не як було дотепершнього часу. Коли його буде виконано, то буде ліпше по відділах.

14. Відділи, що числять 25 членів, щоби на далі мали повне право до вибору делегата.

15. Запровадити ліпші роди для молодіжи, щоб можна дістати готівку грошей.

Уряд відділу 145 У. Н. С.: **Павло Патренік**, предс.; **Григорій Сеньків**, касієр; **Пилип Назарук**, секретар; **Ігнатій Олексин**, делегат.

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

скликує

ВЕЛИКЕ ЖІНОЧЕ ВІЧЕ

В СЕРЕДУ, ДНЯ 10-ГО ТРАВНЯ (MAY) 1933 РОКУ

У ВЕЛИКІЙ САЛІ НАРОДНОГО ДОМУ В НЬЮ ЙОРКУ, точно в 7-мій годині вечір, у справах:

1) УЧАСТЬ УКРАЇНОК у Світовій Виставі в Шікаго.
2) УЧАСТЬ УКРАЇНОК в конференції Міжнародної Ради Жінок.
3) СПРАВА УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЧОГО ЗЇЗДУ в часі українсько-тижня Світової Вистави в Шікаго.
4) ПЕРЕГЛЯД ПРАЦІ зорганізованого українського жіноцтва у Злучених Державах за останній рік і плян дальшої праці.

ЗАПИТИ І ДИСКУСІЯ.

РЕФЕРЕНТИ: **Д-р ЛУКА МИШУГА; п. ОЛЕНА ЛОТОЦЬКА; Miss HELEN HAVENER of National Council of Wamen of U. S. A.; Mr. THOMAS L. COTTON of Foreign Language Information Service.**

Жадна щира патріотка не омине нагоди послухати референтів, ставити питання і взяти участь в дискусії на теми, які хоч входять в обсяг жіночої праці, то мають загально народне значіння.

Також спеціально запрошені референти Американці повинні зайтересувати українську молодь.

Щиро просимо шановних громадян і громадянок із стейтів Нью Йорк і Нью Джерзи, і загалом усіх, хто цікавиться народньою роботою, прибути на це вічє.

Звертається увагу, що вічє **відкриється рівно в 7-мій годині літнього часу.** 106-7

Головна Управа.

ДО ШАНОВНИХ ДЕЛЕҐАТІВ І ДЕЛЕҐАТОК У. Н. С.

Делеґати, які будуть їхати на конвенцію Українського Народного Союза залізницею LEHIGH VALLEY, нехай зголосяться на нижче подану адресу якнайскорше, щоби можна умовитися з залізницею, щоби делеґати, які будуть їхати з стейтів Ню Джерзи, Конектікут, Алентавн, Гейзилтон і околиці, Вилкс Бері, Па., й околиці, могли їхати разом з делеґатами з Ню Йорку й околиці. На потязі буде комітет, який догляне, щоби кождий делеґат дістав цертифікат.

Голоситися на адресу: 106-7

HARRY JEWUSIAK,
делеґат відділу 70,
77 MORRIS STREET, JERSEY CITY, N. J.

МІШАНІ ХОРИ

ДЛЯ ВСІХ ТИ МЕРТВА І СМІШНА, А. Степовий, слова О. Олеся ..... 20 ц.
СОН, Я. Ярославенка, слова О. Маковея ..... 20 ц.
ЙОЛУБОТКО, слова Т. Шевченка, муз. В. Безкоровайного, супровід фортепяна ..... 50 ц.
МОЛИТВА ЗА РІДНИЙ КРАЙ, слова М. Підгірянки, **І НАША СЛАВНА УКРАЇНА**, слова В. Самійленка, муз. Я. Ярославенка ..... 20 ц.
ПІСНЯ РІДНОЇ ШКОЛИ на хор мішаний, мужеський і жіночий (діточий), Я. Ярославенка ..... 20 ц.
БЕЛИКИЙ ДЕНЬ, Я. Ярославенка, в супроводі фортепяна ..... 20 ц.
ХРИСТОС І ХРЕСТ та **СИПЛЕ СНІГ**, слова І. Франка, муз. Я. Ярославенка ..... 50 ц.
ВСТАЄ НАШ ЛУГ, слова М. Матіїва-Мельника, муз. Я. Ярославенка 25 ц.
ВЕСІЛЛЯ, Я. Ярославенка супр. фортепяна ..... 75 ц.
ОЙ ЩО В ПОЛІ ЗА ДИМОВЕ, слова І. Франка, муз. М. Лисенка, супр. фортепяна ..... 50 ц.
ЧАБАРІШКИ, в супр. фортепяна, муз. С. Людкевича ..... 75 ц.
НА МАРІДАНІ, М. Вериківського ..... 20 ц.
УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ, М. Гайворонського:
Ч. 5. 1. Ой ти знав, на що брав ..... 15 ц.
2. Ой вирву я рожі квітку

ЖІНОЧІ ХОРИ

І ДОСІ СНИТЬСЯ, слова Т. Шевченка, муз. Я. Ярославенка ..... 20 ц.
СОЛОВЕЙКОВИЙ СПІВ, слова Л. Українки, муз. В. Безкоровайного 20 ц.
РЕВЕ, ГУДЕ НЕГОДОНЬКА, слова Л. Українки, муз. В. Безкоровайного ..... 20 ц.
НІЧ, Я. Ярославенка ..... 20 ц.
ПЛУГ, жіночий або мужеський хор, Івана Левицького ..... 20 ц.
СОН, І. Левицького ..... 20 ц.
ДИВУВАЛАСЬ ЗИМА, слова І. Франка, муз. Я. Ярославенка ..... 20 ц.

МУЖЕСЬКІ ХОРИ

САДОК ВИШНЕВИЙ, слова Т. Шевченка, муз. Калиняк-Безкоровайного ..... 25 ц.
ПЛУГ, Івана Левицького ..... 20 ц.
ГУКАЙТЕ ІХ, слова Филянського, муз. В. Безкоровайного ..... 15 ц.

Повищих пісень маємо на складі тільки по одному примірникови.

Замовлення разом з належитсю слати до:

SVOBODA. P. O. Box 346. JERSEY CITY, N. J.

AMERICAN BOOKS CONTAINING INFORMATION ABOUT UKRAINE REVIEWED IN THE UKRAINIAN BOOK COLUMN OF SVOBODA CAN NOW BE OBTAINED IN SVOBODA.

THE EUROPEAN HERITAGE, Watson Kirkconnell	**$2.00**
IMMIGRANT GIFTS TO THE AMERICAN LIFE, Allen H. Eaton, illustrated	**3.00**
RUSSIA: A SOCIAL HISTORY, D. S. Mirsky, illustrated	**6.00**
OUR LITTLE UKRAINIAN COUSIN, A. & C. Winlow (for juveniles) illustrated	**1.00**

Enclose money orders or checks with orders. Send to:

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІШИЙ ШПИК КНИЖОК.

І. Б.

НЕОСВІЧЕНИЙ ТВОРЕЦЬ КУЛЬТУРИ

Як повстала в Росії найбільша поступова газета.

Передвоєнна царська Росія була завалена книжками, шкільними підручниками, рижими шкільними приладами, книжками популярними для народа з ріжних прикладних знань і разом з тим книжками високої наукової вартости і т. д. На всіх тих книжках ясно було написано, що вони видані „І. Ситіном".

Хтож то такий Ситін, отой, що десятками років творив російську книжку й надбання культури та науки впроваджував у широкі народні маси? Які освіти був цей чоловік та які його наукові знання були? Ось ці питання нераз насувалися, коли побачиш оті книжки, малюнки, мапи й т. п. з надруком „І. Ситін".

А був це неосвічений, бо здається, й початкової школи не скінчив, звичайний московський селянин, який з молодих років носив по селах, залізничих стацїях і по хуторах на всіх широчезних російських просторах ріжні книжки для народа. Він на своїх власних плечах носив з року на рік увесь свій крам і з його продажі заробляв собі спочатку лише на денний прожиток, але згодом його торговельний сприт почав приносити йому все більші й більші зарібки.

Нарешті Ситін побачив, що він вже час самому братися за видання літератури для народа. Він уже добре вистудіював те, що народ хоче мати для читання, вистудіював народний смак до ріжних малюнків, і почав видавати стінні картини, образи святих і т. д. Все це було зпочатку примітивне і дуже рябе, але воно підходило під народний смак. Поволі Ситін з бідного книгоноша перетворюється у видавця книжок, зпочатку бідного й мало замітного. Але він знав одно, що для кождої книжки, для кождої справи треба знайти людей, які можуть її зробити найліпше. Він не боявся платити великі на той час гроші різким популяризаторам письменникам, малярям, а пізніше навіть визначнішим ученим. Він знав, що чим більше вкладає капіталу, тим більше матиме зиску.

Видавнича справа Ситіна почала казково розростатися і за пару десятків років Ситін зробився одним з найбагатших людей у Росії, а його видавництво найбільшим. Він обєднує біля себе найліпших російських письменників, учених, малярів, фаховців видавничої справи й т. п. Ситін стає в цілій Росії і з ним уже ніхто нього й благословила, що ій небо післало такого блискучого публіциста. Дорошевич тоді працював у петербурській пресі й одержував за свою працю грубі тисячі долярів. Ситін рішив його покликати до себе й доручити йому свою газету.

Одного ранку Дорошевич одержав таку телеграму: „Приїжай, малец. Ситін". Дорошевич не думав багато, а сів на потяг і подався до Москви, бо знав, що коли Ситін кличе, то значить є якась важна культурна справа. Ситін не любив довго говорити й між ним та Дорошевичем, кажуть, відбулася така коротка розмова:

— Знаєш, малец, я хочу, щоб ти редагував мою газету.

— А яка твоя газета?

— Та Русское Слово.

— Паршива газета. Нічого не варта.

— А ти зроби її такою, якою вона має бути, як ти розумієш.

— Та це буде тебе багато коштувати.

— А скільки?

— Перший рік дозволь мені зробити дефіцит на один мілїон рублів. Другий рік можливо той дефіцит буде трохи більший як пів мілїона рублів. На третій рік спробую звести кінці з кінцями, а там уже все піде добре.

Ситін трохи погладив свою бороду, подумав і каже:

— А чи не багато це?

— Коли хочеш мати найкращу газету в Росії, то це небагато, відповів Дорошевич.

— Ну, валяй, малец! Маєш мілїон рублів на свому банковому рахунку.

Умова була складена між майже неграмотним селянином та визначнішим не лише російським, але й европейським публіцистом і з найлїпшим редактором, якого Росія тоді мала. В. Дорошевич почав працювати від того, що негайно заангажував до своєї газети найліпших публіцистів, журналістів та літератів поступовців, бо він хотів вести в такому напрямі газету. Заангажував для своєї газети закордонних кореспондентів, які жили в усіх сторонах держав світа та у великих містах. Всім їм дав великі зачети й почав платити за працю значно більше, ніж платили інші газети. Коли кого треба було відкупити від якоїсь газети, то він відкуповував. І ось за рік маленька газета, нікому невідома й „паршивенька", виросла в столичну газету на 12 сторін, про яку вже почали говорити як про поважну газету. Першого року був дефіцит, який заповідав Дорошевич, але на другий рік його майже не було, а на третій рік газета вже мала прибутки. За кілька років по всіх великих містах Росії появились автомобілї газети „Русское Слово", які в сотках тисяч приміриків розвозили газету по „стендах". Газета вже мала 24 сторони й видавець на ній почав робити собі мілїони. Сам редактор Дорошевич одержував 40 тисяч рублів на рік за редагування газети з обовязком писати один малий фейлетон на тиждень. У тім часі російський преміер-міністер одержував 18 тисяч рублів на рік. Всі співробітники газети були найвищі плаченими публіцистами й журналістами в Росії, а заграничні кореспонденти „Русского Слова" жили, як магнати.

Сам Дорошевич приходив до газети на кілька годин на день і своїм чудодійним олівцем відразу давав напрям і характер газети. Ця газета стала таким чинником громадського й політичного життя в Росії, що годі уявити собі Росію без неї. Вся поступова російська думка, переживання передреволюційної Росії відбилися в ній. Незабутніми лишаться статті Баяна (Колишко), фейлетони Дорошевича й Тефі, статті Михайловського й цілої низки інших визначніших російських публіцистів, бо на тих статтях виховувалося покоління культурної та поступової Росії.

Большевизм усе це змів, але В. Дорошевич не зрадив своїм принципам вільного газетного слова. Він ніколи не міг допустити, щоб газета служила комусь особисто, чи якійсь окремій групі, а не цілому народови. Тому, коли до нього в Евпаторію, вже напів спаралїзованого й умираючого з голоду, прийшли большевики й запропонували йому писати в їхній пресі, то він рішучо відмовився. Кажуть, що він попросив дати йому його перо, а потім узяв і зломав його та викинув геть зі словами:

„Воно ніколи не служило групі, чи тирайови, й не буде служити".

Вмер цей великий журналіст і редактор у голоді, але не продав свого пера за ніякі гроші й никому, як він не продавав його никому й передтим. І. Ситін до напряму газети й до редагування її не торкався. Для нього важне було, щоб газета служила найширшим народнім масам, боронила їх інтереси перед урядом, чи перед визискувачами, й була провідником знання та культури в народі. Притім щоб давала вірні й точні інформації про події в Росії та в цілому світі. Це осягнули редактор і видавець й обидва мали повне задоволення.

Отак майже неграмотний російський селянин розумів значіння газети для народу й держави, розумів значіння й ціну літературного труду й знав, що варта добрі робітники пера і як їх знайти. Це принесло йому славу й капітал.

СПІВАНИК

для дітей дошкільного та шкільного віку на один, два і три голоси. Видання Рідної Школи. Зладив Михайло Гайворонський. Ціна 35 центів.

„SVOBODA"
81-83 GRAND ST., або P. O. BOX 346.

АРТИСТИЧНО МАЛЮЮ:

Церкви, Образи, ПОРТРЕТИ З ПОЗОВАННЯ, Сцени, Краєвиди, Історичні Портрети і т. д. В мене можете замовити всякі річи для Товариств: ПРАПОРИ, ВІДЗНАКИ, Ленти і річи церковні.

Сцени малюю коштом оголошень. Громада заробить гроші і сцену буде мати нову. Приїжджаю на мій кошт. Кошториси і рекомендації висилаю на бажання. З кожного замовлення даю на українські добродійні цілі а краю.

Українці, підпирайте свого українського артиста! Оминайте чужинців! СВІЙ ДО СВОГО! 106,8,10

АРТИСТ ДМИТРО ЗАХАРЧУК, P. O. BOX 15, NORTHAMPTON, PA.

ДОКАЗ.

Ми переконались на своє вдоволення, що найчастішою причиною, чому нас взивають до сеї родини, з якими ми ще ніколи не мали ніяких зносин, це те, що ті родини, яким ми давали свої услуги колинебудь передше, нас тим новим роднам добре зарекомендували.

Це є для нас джерелом вдоволення, бо воно доказує, що ті люди, котрі приходили до нас за якоюсь услугою, стались нашими приятелями.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St. Jersey City — 34 E. 25th St. Bayonne
Phone. MONTGOMERY 5-1745 — Phone. BAYONNE 3-0540

НЕДУЖІ МУЖЧИНИ І ЖІНКИ

ВИЛІКОВУЮ ХРОНІЧНІ НЕДОМАГАННЯ.
Прийдіть ще нині на лікарські оглядини і вислухайте пояснень щодо вашої справи.
Научними методами я лічую успішно отсі недуги: Шкірні висипки, хронічні чиряки, нервові недуги, шлунок, кишкові й відхилові недуги, загальне осабблення, ниркова недуга (запалення нервів) і хронічний ревматизм, горло, легені, відхилові й інші недуги мужчин і жінок. X-Рей екзаміняція крови і хемічні спроби.
Вприскування сироватки і щепленки.
ОГЛЯДИНИ І ПОРАДИ ДАРОМ. — МИ ГОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКИ.

DR. ZINS 110 EAST 16th ST. N. Y.
медичний практик 25 літ. (межи 4-тою Евеню і Ірвінг Плейс).
ГОДИНИ: Денно від 9. рано до 8. веч.; неділі від від 9. рано до 4. попол.

ОДИНОКА
ПРЯМА ДОРОГА до СТАРОГО КРАЮ
Впрост до Гдині.
Вигідні пасажирські кораблі
КОСТЮШКО, ПУЛАСКІ, ПОЛОНІЯ

Їдьте цими вигідними кораблями, на котрих дістанете домашню поживу в довільній скількости і першорядну обслугу в вашій рідній мові.
НАЙБЛИЖЧИЙ ВІДІЗД:
S. S. "POLONIA", MAY 18.
Звертайтесь до місцевих агентів, або пишіть до:
GDYNIA AMERICA LINE
(Formerly Baltic America Line)
39 BROAD STREET, NEW YORK, N. Y.
315 SO. DEARBORN STREET, CHICAGO, ILL.
UNION TRUST BUILDING, PITTSBURGH, PA.
110 STATE STREET, BOSTON, MASS.

АЛЬБОМ УКРАЇНСЬКИХ ВИШИВОК
ЩО ОБНІМАЄ 12 КОЛЬОРОВИХ ТАБЛИЦЬ ПОВЕРХ 120 НАЙВИБАГЛИВІШИХ УЗОРІВ З ВЕЛИКОЇ УКРАЇНИ, ГАЛИЧИНИ І БУКОВИНИ.
Видання кооперативи „Українське Народне Мистецтво" у Львові, в мистецькій обгортці артиста М. Бутовича
Ціна $1.10.
Замовлятн:
СВОБОДА"
-43 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ШІКАГО, ІЛЛ.

Організація школи кінної їзди.

Хочу сказати дещо про організацію школи кінної їзди. Минув уже якийсь час, як заявитав до нашого міста сотник Я. Бабенко, інструктор і фаховець акробатної їзди на конях. Громадянство звернулось до нього з проханням організувати українську школу верхової їзди, щоби підготовити досконало молодих українських козаків на сьогорічну Світову Виставу. Сотник Бабенко згодився, й наша молодіж дуже зацікавилася цією справою; обіцяли купити коні, винайняти фарму, купити сідла і т. п. Зпочатку все йшло добре, але пізніше виявилося, що знайшлись люди, котрі говорять одно, думають друге, а роблять третє. Так вийшло і тут. Тільки свідома частина наших козаків зрозуміла вагу і значіння ідеї наших предків-козаків, і взялись енергійно до праці, купили коні, винайняли фарму, купили упряж для коней і пішла робота. Та багато не хочуть розуміти цеї справи і ставляться до неї пасивно. Якось я довідався, що на фармі, яку рентує школа верхової їзди, має бути полис козаків. Приїхав я на фарму і завважав велике число автомобілів. Це свідчило про те, що люди зацікавились і приїхали подивитись на цей перший і могутній виступ наших славних юнаків-козаків. Я завважив, що широкий жовто - блакитний прапор повіває з будинку, де перебувають козаки. Всі ми з зацікавленням ждали, коли нарешті покажуться оті козаки. Нарешті перед очами глядачів показались браві, стрункі молодці в українських строях. По команді п. сотника, кулею скочили на вороні коні, земля задрожала під кінськими копитами і козаки з усміхом на устах, сміло і бадьоро, неслись на конях, як вихор серед поля, а попереду них в синім козацькім жупані, з мохнатою шапкою на голові, та з нагайкою в руках сам п. Бабенко. Коні виконували дуже вправно приказ своїх господарів і бігли перше помалу, потім швидче (чвалом), а далі скакали (гальопом). Дуже цікаво було бачити акробатичні вправи козаків на конях. Хлопці на бігу перескакували з одного коня на другого, ставали на конях догори ногами, себто головою робили різні т. зв. „піраміди". Взагалі видно було, що хлопці добре уміють тримати себе на конях, научились за короткий час добре їздити на конях, і чудово вивязалися зі свого іспиту. Глядачі довго ще стояли на своїх місцях по скінченню вправ і дивувалися смілости і здібности молодих козаків. І дякували сотникові Бабенкові за його тяжку й енергійну працю серед української молоді та бажали йому найкращого поводження і великого успіху на майбутній Світовій Виставі. Були також представники американської преси, котрі попросили дозволу взяти фотографічні знимки для газет. Американські бізнесмени не пропустили отсього попису школи кінної їзди, а побачивши її, пропонували сот. Бабенкови ріжні виступи серед Американців. Бажаємо нашим славним молодим козакам успіху і щастя в їхнім ділі. Несіть гордо славу наших предків-козаків, покажіть, що ви дійсні внуки і нащадки старих Запорожців.

Присутний.

—o—

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

Прикрі, але правдиві уваги.

Дня 2. квітня ц. р. святковано в нашій громаді Шевченківське Свято. Про це свято я хочу написати кілька уваг, хоч може декому вони не будуть до вподоби.

Всі народи мають свої національні свята, і кождий народ святкує їх відповідно до рівня даної нації. Такі свята мають конструктивний, дубуючий вплив. Про це не може бути двох гадок. Кождий уряд, буржуазний чи комуністичний, пізнав вартість таких свят, а комуністи навіть нагайками примушують своїх підданих до участи в таких святах. Яка користь з такої участи під примусом нагайки, це вже інше питання.

За невмолимим правилом природи, всяке життя, в якій би воно формі не проявлялось, має два напрямки: або йде вперед до поступу, до осягнення свого ідеалу, або, не маючи в собі більше життєздатної ініціятиви, хидиться до неминучої загибелі. Осягнувши свою найвищу точку ідеалу, пропали такою природною смертю старинні Греки, Римляни, Фенікійці і багато інших, мало або цілком некультурних народів, про котрих історія навіть нічого не могла написати. В міру того, яким темпом нація поступає вперед, оцінюємо її життєздатність, культурність.

Ми, Українці, „сорок пятьмільоновий нарід", певно не схочемо, щоби нас зачислено до некультурних народів. Але приглянімося ближче нашому поступови.

Першою ознакою нашої некультурности це ігнорування, байдужність до наших національних свят. Хто не признає ніякої святости, того до культурних людей зачислити годі. В нашій громаді начисляють коло пять тисяч душ Українців, а на Шевченківське Свято явилися заледви 350, включаючи околичних гостей і малі діти. Деж решта Українців з нашої громади? Чи для них такі свята не існують? Щож про них думати?

Безперечно знайдуться такі відважні „бизнесісти", або закукурічені партійники, що на оборону своєї „культурности" знайдуть оправдання. Що, скажуть, ми, поступовці, радикали чи які там інші; ми мали би святкувати разом з попом або з панками? От уже й оправдання готове. Або, скажуть (як це вже бувало), нам ніхто не прислав запрошення, тож як нам було там пхатися?

Кождий свідомий Українець знає, що Шевченка не може собі привластити ніяка секта релігійна ані партійна. Шевченко був співцем народнім і його ідеал стоїть високо понад дрібничкові сектантства чи партійности.

Шевченківського Свята в нашій громаді не влаштовував ані піп, ані панки-буржуї, але ціла громада. Беручи під увагу теперішню депресію, не накладано ніякого вступу, щоби дати змогу якнайширшому загалови звеличити память нашого безсмертного Кобзаря.

Крути, верти, мусиш вмерти. Не поможуть тут ніякі оправдання, ніякі викрути. Хто не почувається до обовязку взяти участь у національним святі, той називає себе Українцем цілком безправно. Він повинен би називатися якось інакше.

Осип Логин.

КОНВЕНЦІЙНІ ПРОСКТИ

70.

Брацтво св. Кирила і Методія, від. 86 У. Н. Союза в Олифант. Па., ухвалило на місячнім мітінгу дня 23. квітня 1933 слідуючий проект:

По розгляненню нового роду обезпечення який отримали кілька членів в нашім відділі, виглядає, що є за високі вкладки і члени повинні діставати якнайсь дивіденду по уплині трох років від плачення на новий рід обезпечення. Конвенція повинна потвердити обіцянку, що як хто не хоче переписуватися на новий рід обезпечення, то повинен остати в старім, на таких самих умовах, як було до цього часу. З огляду на те, що наша організація перша вступила в ряди первородних асекураційних институцій в Америці, треба звернути найбільшу увагу на нові роди безпечення для нових членів. І потреба рейт-вкладку так пристосувати, щоби можна було хоч приблизно конкурувати з іншими асекураційними компаніями. Щоби мати хоч сяке таке порівнання, наведемо один з многих примірів: сим разом возьмемо платне посмертне на протязі 20 літ; 19-літний член після нашої табельки має платити з фондами $31.47 річно. Місячно вийде значно більше. 19-літний член в Метрополитен Лайф Іншюренс на 20-літну поліси платить $24.70.

В сторінках дво пояснення представляється так:

У. Н. Союз:			
Кеш Велю, Пейд Ап, Екстенд Інс.			
3 Р. 14.51	49.00	1 рік	340 Д.
10 „ 138.18	417.00	22 „	139 „
15 „ 250.04	688.00	34 „	184 „
Метрополитен Лайф Іншуренс Ко.:			
Кеш Велю, Пейд Ап, Екстенд Інш.			
38.00	129.00	5 років	4 Д.
162.00	488.00	26 „	8 „
270.00	742.00	26 „	14 „

Крім того член в асекурації Метрополитен по трох роках дістає дивіденду, так, що в тім самім прикладі член на пятім році вже не платить $24.70, але лишень $16.36.

Отже тут є цілий сук до розвязання, як тяжко нам конкурувати з асекураційними компаніями. Ми мусимо погодитися з тим, що тільки тоді можемо дістати членів з нашої молодіжи, як тоті вкладки хоч приблизно зрівнаємо, бо, як самі бачимо, ми рахуємо майже вдвоє стільки за ту саму асекурацію.

Яка рада на це? Щоби осягнути це, наш відділ припоручає, щоби 18 конвенція серіозно застановилася і дала почин і добру волю до злучення всіх українських запомогових організацій в одну сильну організацію, котра виключно занималася би тільки асекураційним ділом. Може декому здавалося би, що то неможлива річ, однак при добрій волі все можливе. Тоді дали би ми змогу цілій нашій еміграції творити одну агітацію і гуртовно організувати до асекурації, лишаючи повну свободу щодо політичних переконань.

Гаслом нашим повинно бути: приднати всю молодіж до Українського Народного Союза. Це можна осягнути, але треба мати відповідні і доступні рейти-вкладки, виготовані на взірець асекураційних компаній не тільки по формі, але й по ціні. Без огляду на те, чи пропонована злука відалась би, чи ні. У. Н. Союз мусить туреформу (розуміємо) зрівнати, рейти пропорціонально хоч в двох родах, 20-літне обезпечення і табеля з вкладками платними до 70 року життя. Як не будемо стосуватися і не будемо числитися з тим фактом, то далеко не зайдемо. Ми мусимо дати такий товар і за таку ціну, як і інші, бо в противнім разі стратимо костюмерів. Що відноситься до преси, себто „Свободи", підпірім всіми силами її істнованнія, але молодіжи даймо спосібність вступити до нашої організації без накладання на неї тягару, котрого вона не хоче і не розуміє.

Щодо діточої табельки ч. І. 25 ц. місячної вкладки, повинна бути змодефікована, коли дитина в 18. році перестуае до старших, повинна дістати якусь премію в роді кредиту на заплачення своїх вкладок до департаменту старших.

Також жадаємо, щоби протокол конвенції і протокол річних засідань друкувати в осібних брошурках і до кождого відділу вислати по кількацять, пропорціонально до числа членів. Желаємо 18-тій головній конвенції У. Н. Союза якнайгарніших успіхів.

За відділ 86 У. Н. С. в Олифант, Па.:
Григорій Костик, предсідатель;
Павло Саламаха, секретар і делегат;
Трофим Мороз, касієр.
Проектовий Комітет:
Стах Желінський, Андрій Тарас, Демко Хомин.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ДО ВИНАЙМУ АПАРТАМЕНТИ, 3 і 4 кімнати, неумебльований, взаві, гаряча вода, електрика. Рент від $15. до $22. Голосится безпрацо від ч. 104-9
51 MONROE ST., NEW YORK CITY, (близько Сіти Гол).

НОВІСТЬ! ДЛЯ НОВІСТЬ! БРУКЛИНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ!
Недавно отворена першорядна
ГОСТИННИЦЯ І БІЛЯРД РУМ
знаного гр. ГРИГ. БАРДАКА від ч. **159 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.**
Родимці! Це перший того роду бізнес між Українцями в Брукліні. Хто хоче придивитися, як спортовці змагаються у грі, або випити прадивного віднера вина, або чистої содової води, незабудьте зайти до
ГРИГОРІЯ БАРДАКА
159 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
4,6,6,8

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР.
ХІРУРГ І АКУШЕР
153 AVENUE B,
NEW YORK, N. Y
(межи 9. і 10. ул.)
Tel. ALGONQUIN 4-8628
Урядові години: рано від 11 до 12, вечір від 6 до 8, а в неділі від 9 до 10 рано.

ПОВІДОМЛЕННЯ.
Д-р Н. Я. МИХАЛЕНКО
УКР. ЛІКАР-ХІРКУРГ І АКУШЕР, ПЕРЕНІС СВІЙ ОФІС З ФИЛАДЕЛФІЇ ДО КЛИВЛЕНД, О. під число 3015 W. 14th Street, CLEVELAND, OHIO.
Tel. ATlantic 3929.

DR. JOSEPH BISANA
(Др. ИОСИФ БІСАГА)
український християнський
ДЕНТИСТ
223 SECOND AVENUE,
Temple Courts Bldg., Room 12,
NEW YORK, N. Y.
Години урядові: 10. рано до 12., від 2. до 6. пополудни, від 7 до 8.30 вечір.
Tel. ALgonquin 4-6470.

ПО ЗНИЖЕНИХ ЦІНАХ
шифкарти на всіх корабельних лініях.
Пересилка грошей у ДОЛЯРАХ.
Інформації ДАРОМ.
Нотаріюш
WALTER TWARDOWSKY,
26 St. Mark's Pl. (E. 8th St.),
New York, N. Y.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
Tel.: Orchard 4-2568
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY

ТАРЗАН У СЕРЦІ ЗЕМЛІ.

38.

Решта переслідувачів Іванни втікли і вона лишилася сама з Джесоном Грідлі. Іванна була навчена дивитися на кождого мущину не її племени як на ворога, від якого треба завжди сподіватися багато непримемностей. Але дивно їй було тепер, коли вона стояла проти цього мужчини, про якого вона ніколи не думала. Вона його не боялася й почувала до нього довіря. Грідлі, хоч не розумів мови дівчини, всетаки вважав, що він має бути тепер її протектором.

Тимчасом Тарзан зі своїми двома товаришами прийшов до руїн літака. Тарзан був зацікавлений слідами малих ніг і тим, де тепер дівся пільот, якого слід лишився поруч сліду дівчини. Тарзан бачив, що пільот спустився при помочі легкопаду на землю. Але він тепер не міг відгадати того, де він і при яких обставинах стрів жінку. Та й узагалі для нього було загадкою, де тут могла взятися жінка з такими малими ногами.

Недалеко від останків літака Тарзан побачив якусь дивну потвору. Придивляючись, він побачив, що її побита голова відлетіла геть від тулуба й лежить тепер у значнім віддалі від руїн літака. Придивляючись голові, Тарзан побачив у ній кілька трісок з пропелера. Тепер він уже зрозумів, чому літак розбився. Далі Тарзан знайшов легкопад, а ще далі кілька вбитих вовків і двох людей. Вони були вбиті кулями.

Тут Тарзан знайшов сліди, які показали йому, що між тим мужчиною, який був з дівчиною, й між убитими точилася бійка. Оглянувши місцевість кругом, Тарзан так ясно уявив собі все, що тут було, ніби він прочитав у книжці. Тепер йому лишалося йти далі слідами мужчини й жінки, бо тим мужчиною був Джесон Грідлі. Тор також оглядав місцевість довкола й чогось самий шукав. Нарешті він знайшов те, чого навіть Тарзан не примітив.